

- відео / аудіо матеріали;
- зображення;
- діаграми;
- схеми;
- графіки;
- інтелект-карти тощо.

Проаналізувавши наукову та методичну літературу ми дійшли висновку, що візуалізація відіграє важливу роль у процесі навчання початкової школи. При засвоєнні навчального матеріалу, виникає завдання створити систему відображення об'єктивного світу в різних формах, тобто об'єктивний світ моделюється за допомогою наочності. Отже, використання візуалізації на уроках дає змогу зацікавити учнів, залучити їх до обговорення, розвиває комунікативні навички, креативне мислення, творчий підхід і допомагає вчителю легко організувати навчальну діяльність та урізноманітнити урок. В подальшому вчитель, як свідомо, високоінтелектуальна та творча людина має можливість використовувати традиційні методи навчання та нове, ефективне мультимедійне забезпечення.

Візуалізація сприяє якісному засвоєнню матеріалу досить складних тем шкільної програми. Візуалізовані уроки мають користь як в освітньому, так і в науковому аспектах. Найкращі з них повинні стати продуктом для загального застосування в освітньому процесі.

Література

1. Возіянова О.С. Візуалізація навчального процесу у загальноосвітній школі. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://teacherjournal.in.ua/>
2. Сорока Т.В. Сучасні форми візуалізації навчального матеріалу. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://journal.osnova.com.ua/article/51806>
3. Трухан І.А. Візуалізація навчальної інформації. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://phys.ippo.kubg.edu.ua/?page_id=662

УДК 373.21:372.36:74

Кляп Євгенія Іванівна, бакалавр спеціальності
«Дошкільна освіта», Мукачівський державний університет
Науковий керівник – старший викладач Микуліна А. К.

МАЛЮВАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЗОБРАЖУВАЛЬНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ НАВИКІВ У ДОШКІЛЬНИКІВ

Особливими для розвитку дітей дошкільного віку є продуктивні види діяльності, серед яких виділяють зображувальну діяльність. Зображувальна діяльність специфічно впливає на розвиток дітей, спрямована на створення певного продукту, вимагає оволодіння особливими способами дій і здійснює специфічний вплив на психічний розвиток дітей. Особливе місце серед видів зображувальної діяльності належить малюванню, в якому проявляється особистість дитини і яке істотно впливає на формування цієї особистості.

Малювання є одним з найважливіших засобів пізнання світу та розвитку знань естетичного сприйняття, так як воно пов'язане з самостійною практичною і творчою діяльністю дитини. У процесі малювання у дитини вдосконалюється спостережливість, естетичні емоції, художній смак, творчі здібності, естетичне сприйняття, вміння доступними засобами самостійно створювати красиве. Малюючи, у дитини розвиваються певні здібності: зорова оцінка форми, орієнтування у просторі, почуття кольору. Удосконалюються також спеціальні вміння і навички: координація очей і руки, володіння кистю руки.

Навчання малюванню в дошкільному віці передбачає вирішення двох взаємопов'язаних завдань:

- ✓ по - перше, необхідно пробудити у дітей емоційну чуйність до навколишнього світу, рідної природи, до подій нашого життя;
- ✓ по - друге, сформувані у них образотворчі навички та вміння.

Дитяче малювання – це вид образотворчої діяльності, що привертає найбільшу увагу художників, психологів, педагогів і має різні аспекти вивчення. Психологи переважно розглядають малювання з погляду розвитку в дитини логічного мислення, сенсорних здібностей, засвоєння соціального досвіду. Дослідження педагогів спрямовані на вивчення окремих видів малювання (предметного, сюжетного, декоративного), навчання дітей засобів художньої виразності малюнка, пошуку нових засобів та методів формування зображувальних та технічних навичок.

М. Волков вивчав проблему специфіки сприймання, необхідного для малювання. За його словами, у сприйманні поєднуються моменти аналізу й цілісного охоплення предмета, водночас учений зазначав складність процесу перетворення уявлення про реальний предмет в образ малюнка. Оскільки дитина дошкільного віку не може оволодіти вмінням передати на площині глибину простору, тривимірності предметів, то це перетворення має особливий характер. Учений стверджував, що проблема сприймання виявляється надзвичайно важливою для розуміння дитячого малювання.

За дослідженнями В. Мухіної, малювання - складна синтетична діяльність, у якій виявляється особистість дитини, що формується, і яка сама впливає на формування особистості.

У роботах О.В. Запорожця, В.В. Давидова, М.М. Поддякова доведено, що дошкільники здатні в процесі малювання виділяти істотні властивості предметів і явищ, встановлювати зв'язок між окремими явищами і відображати їх в образній формі. Звідси витікає необхідність занять спеціальними видами образотворчої творчості, у тому числі і малюванням.

Проблема малювання дошкільниками засобами різних художніх технік визначається інтересом до вивчення особливостей дитячого образотворчого творчості і залежністю його розвитку від володіння зображенням. У дослідженнях Є.А. Флериної (1940), Н.П. Сакуліної, Т.С. Комарової (1960), Р.Г. Казакової, Т.П. Казакової (1970) питання розвитку дитячої образотворчої творчості в малюванні розглядалися у зв'язку з засвоєнням дітьми деяких закономірностей малюнка і зображально-виражальних особливостей малювання в різних техніках: олівцями, сангіною, фарбами (гуаш та акварель) та нетрадиційними техніками.

Унаслідок вивчення наукової літератури можна зробити висновок, що техніка малювання включає широке коло питань: набуття спеціальних навичок, способів і прийомів, за допомогою яких виконується художній твір, це безпосередній результат роботи маленького художника зі спеціальними матеріалами та інструментами, способи їх використання для досягнення мети зображення і художнього вираження. У поняття техніки включається розвиток ока і руки, їх узгоджена діяльність. Особливого значення надається вмільому, правильному зображенню контуру, форми, кольору предметів. Сюди включається також техніка ліній, заштриховування, заливки, накладання більш посилених тонів, певна манера малюнка, спосіб використання тих чи інших матеріалів (паперу, олівця, вугілля, пастелі, акварелі, гуаші, темпері та інші) у співвідношенні з їх якостями і зображувальними властивостями.

З образотворчими вміннями тісно пов'язані технічні навички. Для зображення будь-якого предмета треба вміти вільно і легко проводити лінії в будь-якому напрямку, також передати форму предмета за допомогою цих ліній - це вже образотворча задача.

Програма ДНЗ встановлює обсяг образотворчих та технічних умінь і навичок з малювання, якими мають оволодіти діти в процесі навчання. Оволодіння порівняно невеликим колом умінь дасть можливість дитині зображувати найрізноманітніші предмети.

Оволодіння технічними навичками тільки на початковому етапі навчання вимагає великої зосередженості, активної роботи думки дитини. Поступово технічні навички автоматизуються і дитина користується ними без особливої напруги. Технічні навички включають правильне використання матеріалів, інструментів та устаткування для малювання. У малюванні малювання засвоюють елементарні технічні навички, які полягають в умінні правильно тримати олівець, пензлик і вільно користуватися ними.

Оволодіння технічними навичками для дітей має велике значення, тому що часто відсутність їх веде до зниження інтересу дітей до образотворчої діяльності, викликає у них незадоволеність. Набуті навички правильного і вільного користування матеріалом повинні використовуватися не механічно, а з урахуванням особливостей предмета зображення.

Для підвищення рівня образотворчих і технічних умінь у дітей дошкільного віку корисно запланувати пропедевтичне навчання, спрямоване на формування і збагачення чуттєвого досвіду дітей, яке включало такі форм роботи:

- Дидактичні ігри і вправи на впізнавання, розрізнення і називання предметів за величиною.
- Дидактичні ігри і вправи на впізнавання, розрізнення і називання предметів за формою.
- Дидактичні ігри і вправи на впізнавання, розпізнавання та називання кольорів.
- Дидактичні ігри та вправи на формування уявлень про просторові ознаки і відношення.
- Гімнастичні вправи для розвитку рухів рук.
- Ігри та вправи, спрямовані на формування уявлень і рухових навичок (зорове і рухово-дотикове формування образу предмета; складання контуру цього предмета з паличок; малювання предмета з використанням опорних точок, тощо)

В результаті діти починають розуміти й співвідносити форму, величину, колір та інші властивості об'єктів з їх зображенням. Рухи рук стануть більш сильними, спритними, впевненими і координованими. Діти звикають чути і виконувати інструкції педагога, дотримуватися правил поведінки.

Робота з дітьми передбачає цілий комплекс заходів з використанням різних форм і методів. Робота проводиться у вигляді занять малими групами або як спільна діяльність дорослого з дошкільниками.

Традиційні техніки малювання сприяють розвитку дрібної моторики руки дитини, що позитивно впливає на здатність дитини до написання літер і цифр, а робота з кольором, різними об'ємними формами готує дошкільника до занять математикою та логікою у школі.

Розвиток у дітей інтересу до малювання має важливе значення для всебічного розвитку особистості дитини, тому крім традиційних тенік малювання на сучасному етапі широко використовуються нетрадиційні.

На заняттях з образотворчої діяльності з використанням нетрадиційних матеріалів і технік діти отримують не тільки знання та навички, але і радість та задоволення. Нетрадиційне малювання розкриває креативні можливості дитини, дозволяє відчути фарби, їх характер і настрої. Освоєння нетрадиційних методів малювання дозволяє наповнити заняття позитивними емоціями, зробити кожне заняття святом. Нетрадиційні прийоми розвивають у дітей логічне і абстрактне мислення, фантазію, спостережливість, увагу і впевненість у собі.

Доступність використання нетрадиційних технік визначається віковими особливостями дошкільнят. Тому, починали роботу в цьому напрямку з таких технік, як малювання пальчиками, долонькою, відбиток печатками з картоплі, тичок з жорсткого напівсухого пензля, а в старшому дошкільному віці ці ж техніки доповнюють ще більш складними нетрадиційними техніками: кляксографії, монотипії, воскографії, гратаж тощо.

Оволодіння дітьми нетрадиційними художніми техніками розв'язує наступні завдання:

1. розвивати позитивний емоційний інтерес до діяльності і результатів малювання;
2. викликати захоплення інструментом (квачик, штамп тощо) та матеріалами для зображення (фарби, пластилін, аплікаційні заготовки);
3. відпрацьовувати вміння і навички роботи в обмеженому певними рамками полі діяльності.

Нетрадиційні прийоми малювання – це прийоми, які не вимагають від дітей професійного зображення тонких ліній, але які несуть важливе художнє навантаження. Предмети вийдуть більш наближені до реальних, малюнки виходять об'ємними і живими, у дітей з'являється можливість створювати різні кольоросполучення, з'являється можливість відчутти різнобарвність зображеного предмета, що дозволяє розвивати спеціальні вміння і навички, готуючи руку дитини до письма.

Введення в навчальний процес нетрадиційні техніки малювання допоможуть виховати покоління, яке буде всебічно розвиненим і естетично обізнаним та креативним.

Все це говорить про те, що з дітьми дошкільного віку доцільно проводити спеціальну роботу по формуванню зображувальних навичок у малюванні з допомогою традиційних та нетрадиційних технік. Знайомство дітей з різними зображувальними та технічними прийомами малювання - процес тривалий. Відчутних результатів у малюванні можна досягти лише систематичною, послідовною роботою, і ця робота повинна проходити у всіх видах дитячої діяльності: на заняттях, в іграх, у праці.

Таким чином, навчання малюванню тісно пов'язані зі специфікою даного виду діяльності і одночасно сприяє здійсненню виховних завдань, розвитку художніх зображувальних та технічних здібностей дітей.

Література

1. Демчик М. Нетрадиційні техніки / М. Демчик // Палітра педагога. – 2001. - №3. - С.14-18.
2. Котляр В. Створення малюнка. Навчання засобів художньої виразності / В Котляр // Дошкільне виховання. – 1992. - № 8. - С.10-11.
3. Шульга Л. Розвиток творчих здібностей дітей середнього дошкільного віку (на заняттях з малювання) / Л. Шульга. - Запоріжжя, 2001.

УДК 37.013.42..378.18

Ковальчук Наталя Петрівна, кандидат педагогічних наук,
викладач КВНЗ «Уманського гуманітарно -
педагогічного коледжу ім. Т.Г.Шевченка»

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФОРМ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

Динамізм соціально-економічних процесів, які відбуваються в сучасному суспільстві, висуває нові завдання щодо соціалізації молодого покоління, спонукає до пошуку нових смислових орієнтирів, новітніх технологій та інновацій в освіті до формування соціально активної особистості, здатної діяти й взаємодіяти в суспільстві. Важливого значення в цьому контексті набуває спрямованість особистості на соціально-педагогічну активність в умовах вищих навчальних закладів, орієнтація на саморозвиток, прагнення її до самовиховання, самовдосконалення, самореалізації, створення психологічного комфорту в освітньому середовищі, про що наголошено в концептуальних державних документах.

З огляду на зазначене вище в сучасній педагогіці актуалізовано проблему педагогічної підтримки соціалізації особистості, загальнотеоретичні засади якої представлено в працях таких провідних науковців, як Г. Андреева, І. Бех, О. Газман, І. Зверева, А. Капська, І. Кон, М. Лукашевич, А. Мудрик, С. Савченко, О. Сухомлинська, С. Харченко та ін.

Одне із основних завдань нашого дослідження полягає в тому, щоб з максимальною об'єктивністю відобразити соціальні процеси, які відбуваються в освітньому середовищі педагогічного коледжу, з урахуванням різноманітних форм роботи в ньому.

Під формами соціально-педагогічної підтримки В. Тесленко розуміє «цілеспрямовану, чітко організовану, змістовно насичену та організаційно-методично забезпечену систему, взаємодію та спілкування» [4, с.276].

Водночас А. Капська стверджує, що «форма виступає способом організації змісту роботи, унаочненням певних способів організації соціальної роботи, зокрема педагогічної

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>